

Zelena prognoza za 1.5.2019. - O MOLJCU PARADAJZA

MOLJAC PARADAJZA (*Tuta absoluta*)

MOLJAC PARADAJZA JE ŠTETOČINA POREKLOM IZ JUŽNE AMERIKE. U EVROPI JE PRVI PUT REGISTROVAN U ŠPANIJU 2006. GODINE I DO DANAS SE PROŠIRIO U VEĆINU EVROPSKIH ZEMALJA. U NAŠOJ ZEMLJI PRVI PUT JE REGISTROVAN 2011. GODINE I POSTAO JE VEOMA ZNAČAJNA ŠTETOČINA.

ODRASLE JEDINKE SU OKO 10 MILIMETARA DUŽINE, SIVO SMEĐE BOJE I NOĆNI SU LEPTIRI. ŽENKE POLAŽU SITNA, ELIPTIČNA JAJA UGLAVNOM NA LISTOVE. LARVE SE PILE NAKON 4 DO 5 DANA. LARVA IMA ČETIRI RAZVOJNA STUPNJA. LARVE PRVOG STUPNJA SU SVETLE A KASNIJE POSTAJU ZELENE I ROZE BOJE. LARVA PRIČINJAVA ŠTETE NA SVIM NADZEMNIM DELOVIMA BILJKE PARADAJZA.

SLIKA 1. ODRASLA JEDINKA MOLJCA PARADAJZA

SLIKA 2. LARVA MOLJCA PARADAJZA

LARVE PRODIRU U LISTOVE, STABLO I PLODOVE PARADAJZA U KOJIMA SE HRANE I RAZVIJAJU PRAVEĆI KARAKTERISTIČNE MINE. PLODOVI MOGU BITI NAPADNUTI ODMAH PO FORMIRANJU. NA LISTOVIMA, LARVE SE HRANE SAMO MEZOFILOM OSTAVLJAJUĆI EPIDERMIS NETAKNUT.

SLIKA 3. LARVA MOLJCA PARADAJZA I ŠTETE NA LISTU

SLIKA 4. ŠTETE OD ISHRANE LARVI NA LISTU

LARVE SE UBUŠUJU U PLODOVE U KOJIMA PRAVE HODNIKE I PRLJAJU IH IZMETOM. NAPADNUTI PLODOVI GUBE TRŽIŠNU VREDNOST I PODLOŽNI SU NAPADU RAZLIČITIH VRSTA PATOGENA.

SLIKA 5. LARVA MOLJCA PARADAJZA I OŠTEĆENJE OD NJENE ISHRANE NA PLODU

PARADAJZ JE UGROŽEN U SVIM FAZAMA RAZVOJA, OD RASADA DO BILJAKA U PLODONOŠENJU.

OVA ŠTETOČINA IMA VISOK REPRODUKTIVNI POTENCIJAL. LARVE NE ULAZE U DIJAPAUZU DOKLE GOD IMA HRANE, TAKO DA U ZATVORENOM PROSTORU GDE SE TOKOM CELE GODINE PROIZVODI PARADAJZ, OVA ŠTETOČINA MOŽE RAZVITI 10 DO 12 GENERACIJA GODIŠNJE.

MERE ZAŠTITE

SUZBIJANJE INSEKTICIDIMA JE SAMO KOREKTIVNA MERA U KONTROLI OVE ŠTETOČINE, A PRE TOGA NEOPHODNO JE PREDUZETI SVE DRUGE RASPOLOŽIVE MERE KONTROLE:

- POSTAVLJANJE FEROMONSKIH KLOPKI ZA REGISTROVANJE PRISUSTVA I PRAĆENJE NIVOVA POPULACIJE, A TAKOĐE I ZA IZLOVLJAVANJE IMAGA

- POSTAVLJANJE VODENIH KLOPKI SA KOJIMA JE MOGUĆE JOŠ MASOVNIJE IZLOVLJAVANJE IMAGA
- POSTAVLJANJE MREŽE PROTIV INSEKATA NA ULAZ U OBJEKAT, KAO I NA MESTA ZA PROVETRAVANJE OBJEKTA
- UNIŠTAVANJE LISTOVA I PLODOVA SA LARVAMA
- PLODORED, OBRADA ZEMLJIŠTA, ADEKVATNO ĐUBRENJE I NAVODNJAVANJE
- BIOLOŠKA BORBA TJ. UPOTREBA PRIRODNIH NEPRIJATELJA. U KONTROLI MOLJCA PARADAJZA VISOKU EFIKASNOST POKAZALA JE UPOTREBA PREDATORSKE STENICE *Macrolophus pygmaeus*. ODRASLE JEDINKE I LARVE OVE VRSTE SE HRANE JAJIMA I LARVAMA MOLJCA PARADAJZA. TAKOĐE, OVA VRSTA, VISOKU EFIKASNOST ISPOLJAVA I U KONTROLI BELE LEPTIRASTE VAŠI.

SLIKA 6. ODRASLA JEDINKA STENICE PREDATORA *Macrolophus pygmaeus*

SLIKA 7. LARVA STENICE PREDATORA *Macrolophus pygmaeus*